No. 303 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Vrijdag 20 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den December.

Het *Journal des Débats* treedt heden in een betoog over de sterkte van ons leger in Afrika. Men was gewoon hetzelve op 50,000 man te schatten; maar men moest opmerken, dat dit leger drie afzonderlijke hoofdpunten: Algiers, Oran en Constantine, op honderd uren afstands van elkander gelegen, voorts een kustgedeelte van 250 uren lengte en een aantal punten binnenslands moest bezetten; dat het leger voorts het gezegd effectief nimmer bereikt had, omdat men het verlies in het geval nimmer behoorlijk aangevuld had. Volgens eene opgave van den *Semaphore* van Marseille, bestond het effectief uit slechts 30 à 35,000 man, en konden er niet meer dan 25,000 man beschik- en bruikbaar voor den oorlog gerekend worden. Met deze magt moesten 30 à 40 vaste punten, de kleine posten niet mede gerekend, bezet worden, zoodat men naauwelijks 3,000 man voor eene mobiele kolonne tegen de Arabieren zou kunnen bijeen brengen. Uit dit alles maakt het *Journal des Débats* op, dat er, om de heerschappij van Frankrijk in Afrika te vestigen, gedurende twee à drie jaren, een leger van ten minste 60,000 man effectief, aldaar zou moeten onderhouden worden, rekende men een vierde of des noods een derde voor de verliezen van allerlei aard, waaraan een leger blootgesteld is, dan kon men toch met 40,000 man den oorlog doorzetten. Het *Journal* spreekt niet over de geldelijke opofferingen die het onderhouden van zulk eene aanzienlijke magt zou kosten. Van elders wordt gezegd, dat zulk eene uitgave van 100 millioen zou vereischen tot omtrent 600 millioenen zouden gestegen zijn.

In de bijzondere berigten van Algiers wordt de magt of het leger van *Abd-el-Kader* op 25,000 man geschat, verreweg het grootste gedeelte uit ruiterij bestaande, die in drie kolonnen waren verdeeld, en met eene verwonderlijke vaardigheid, en thans in den geest der fransche rijschool, manoeuvreerden en evolueerden. Overigens luiden die berigten steeds ongunstig over den toestand waarin zich de maarschalk *Valée* bevindt.

— De *Moniteur* houdt heden eenige benoemingen in de regterlijke magt.

— De *Reparateur* van Lijon verhaalt, dat men bij de gedane huiszoeking in zijne bureaux, eene brochure van *A. Laity*, twee brieven over Spanje, tegen *Maroto* en de koningin *Christina*, en een brief uit Parijs in beslag genomen heeft, als mede eene voorstelling van den intogt van *Hendrik IV* in Parijs.

— De beurs was heden weder flaauw; men schijnt met eenige ongerustheid het tijdstip van de opening der kamers te gemoet te zien; ook liep het gerucht dat de koning ongesteld was. De notering was heden (17 *December*) 5 pCt. 111,85; 3 pCt. 80,40; Nap. à. 101,50; Sp. Arcoins 25⅞; Pass. 6; Rom. L. 101 drie achtste.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren hebben de heeren *de la Court*, *van Wickevoort Crommelin* en *Hooft* schriftelijk verklaard, door ongesteldheid verhinderd te worden, de vergadering bij te wonen.

De centrale afdeeling heeft verslag gedaan op vijf aanhangige ontwerpen van wet, als: 1°. houdende vaststelling van de staatsuitgaven voor 1840; 2°. houdende bepaling van de middelen, om in die uitgaven te voorzien; 3°. houdende verbetering van den accijns op den turf; 4°. houdende verbetering van den op de steenkolen, en 5°. betrekkelijk den accijns op den turf uit de inregaliere veenderijen. — De tijd der beraadslagingen over die ontwerpen zal nader worden bepaald.

Uit die verslagen blijkt, dat er nog onderscheidene bedenkingen tegen de verschillende voordragten, bijzonder tegen de staatsbegrooting, zijn gemaakt, en dat, ten gevolge daarvan, in de voordragt, houdende begrooting van uitgaven voor 1840, een nieuw artikel geplaatst is, waarbij bepaald wordt: »dat van de 56,378,000 gulden, waaruit de begrooting bestaat, 2 millioen voorloopig buiten beschikking zullen blijven, tot dat daaromtrent nadere wettelijke bepalingen zullen zijn gemaakt."

Vervolgens zijn, in tegenwoordigheid van HH. Exc. de ministers van financien en van kolonien, de beraadslagingen geopend over de voordragt, strekkende tot het leggen eener schuld van 56 millioen op den Oost.

Van de 16 leden, die daarover het woord hebben gevoerd, hebben zich slechts drie ten voordeele van het ontwerp verklaard. Het waren de heeren *Snouck Hurgronje*, *van Hoorn van Burgh* en *Frets*. Zij verhaalden zich, dat de Oost zoo vele voordeelen afwierp en de wetgeving daardoor in staat werd gesteld in vele lasten die, ten gevolge van de doorgebragte tijden, op de Natie zouden moeten worden gelegd, te voorzien. Zij brugten daarvoor hunne hulde aan den Minister voor de Kolonien, aan wiens kennis en doorzigt dat te danken was. Zij gaven wel toe, dat de Regering op sommige punten meerdere inlichting had kunnen geven, maar meenden tevens, in de gedane toezeggingen te moeten berusten. Bovendien waren zij van oordeel, dat de afschaffing van het Amort. Synd. en het in de voordragt geplaatste art. 3, volgens hetwelk er jaarlijks, met medewerking der Staten-Generaal, over het zuiver overschot der producten van den Oost zal worden beschikt, genoegzame waarborgen voor de toekomst opleverden. Zij gevoelden, dat de aanneming der voordragt de Regering zou in staat stellen, te zorgen dat zij buiten van het [illegible] Antwerk zij in moeijelijke tijden met de Handelmaatschappij had aangegaan, zou worden ontslagen. Zij konden ook niet toegeven, dat er eene eigenlijke vermeerdering van schuld had plaats gehad. Een groot deel der aangevraagde 56 millioen strekt, zijns bedunkens, ter voorziening in uitgaven, die vroeger wettig zijn toegestaan. Bovendien voorzagen zij, dat eene verwerping der voordragt de schroomelijkste gevolgen voor het Nederl. Financie-wezen en voor geheel het Vaderland zou na zich slepen, de Regering in moeijelijken toestand brengen, de werking der Handelmaatschappij verlammen, enz. De heer *Snouck Hurgronje* vreesde niet voor het voortdurend bestaan van ons dierbaar Vaderland, mits er eensgezindheid en onderling vertrouwen blijven bestaan. De heer *Frets* erkende gaarne, dat hij vroeger gedwaald had in zijne begrippen, omtrent de volmarding, doch dit nam, zijns bedunkens, niet weg, dat men thans alleen het oog op de toekomst behoorde te vestigen, en het verledene met den dekmantel der liefde moest bedekken. De heer *van Hoorn van Burgh* verklaarde, dat het hem uit de ontvangene inlichtingen voldoende was gebleken, dat er zonder buitengewone middelen, in de behoeften des Rijks voor het volgende jaar niet kon worden voorzien, en dat hij vermeende, dat, wanneer men dit aannam, het voorgedragene middel het doelmatigste was, om alle behoeften van dit jaar te bestrijden. Ten slotte zijner rede, ontveinsde hij ook zijne bezorgdheid niet voor het ongelukkige geval, dat de voordragt werd afgestemd. De eene botsing kan tot de andere aanleiding geven. Eene verwerping der wet kan de Regering in groote moeijelijkheid brengen. Zij kan de financien van den staat in ongelegenheid brengen, zij kan van nadeeligen invloed op de gemoederen zijn. De Handelmaatschappij zal daardoor hare handen gebonden vinden en niet die verzendingen kunnen doen, welke anders zouden kunnen plaats hebben. Er is geen tijd meer over, om andere middelen op te sporen, ten einde in de behoeften te voorzien. Aan verhooging van belastingen kan niet worden gedacht. Dengevolge eener verwerping zouden alleen zijn, nieuwe te kosten ondernemingen. Men zal zich te spoedig over de wrange vruchten beklagen, die eene verwerping der voordragt zal opleveren. Nog grootere opofferingen zullen worden gevorderd, dan thans worden aangevraagd. »Laten wij dan niet." aldus besluit de heer

van Hoorn den bloei en de welvaart des lands in de waagschaal stellen! Laten wij den handel en de scheepvaart niet in gevaar brengen! Laten wij niet het ontluikend fabrijkwezen in deszelfs geboorte verstikken! Laten wij dan niet het stelsel van cultuur doen vaarwel zeggen, dat zoo vele schatten aan het Vaderland bezorgd heeft en nog levert!"

De heeren *van Welderen Rengers*, *van Dam van Isselt*, *Warin*, *van Nagell*, *Backer*, *Schimmelpenninck*, *Cats*, *Romme*, *van Rappard*, *Luyben*, *Corver-Hooft*, *Luzac* en *Knipberg* hebben tegen het ontwerp gesproken. In het algemeen hebben zij verklaard, hoorlijene oppositiezucht gevreesd te worden, noch door een geest bezield te zijn, om den gang der regering te bemoeijelijken. Maar de ondervinding had hen geleerd voorzigtiger te zijn, en op geene beloften, verzekeringen of toezeggingen der regering meer staat te maken. Hoe dikwerf was het toch niet gebeurd, dat de regering verklaard had, dat 's rijks uitgaven door 's lands middelen werden gedekt, dat de Oost ruim zoo veel opleverde als op denzelven gelegd was, en dat het Sijnd. zonder bezwaar aan al deszelfs verpligtingen kan voldoen. En nu bleek het van achteren niet alleen dat alle deze verklaringen slechts ijdele klanken waren geweest, maar zelfs dat het vertrouwen, hetwelk vele leden aan de regering geschonken hadden, slecht beantwoord werd, daar het gouvernement niet alleen uitgaven gedaan had buiten toestemming en medeweten der Staten-Generaal, en verbindtenissen, ten bezware der Natie strekkende, gesloten had, maar zelfs dat er uitgaven voor den spoorweg op Arnhem uit fondsen van den lande hadden plaats gehad, tegen den bepaalden wil der kamer aan, welke eene daartoe strekkende wet met groote meerderheid van stemmen had verworpen. Nu was het er verre af, dat zij om het verledene de regering in eenen moeijelijken toestand wilden plaatsen, maar zij verlangden voor het vervolg zorg te dragen, dat de terugkeer tot zulke irregulariteiten voor altijd onmogelijk wierd gemaakt.

Tot dat einde verlangden zij, dat de voordragt tot herziening der Grondwet zou worden aangeboden, en daarin zoodanige waarborgen aan de Natie verstrekt, dat zij verzekerd zou zijn, dat de Financien van den Staat, op eene regelmatige wijze zouden worden beheerd, en voorts zuinigheid in de uitgaven op den voorgrond zou staan; dat de voordragt tot afschaffing van het Syndicaat, aan de kamer ten spoedigste zou worden ingediend; dat de Rekenkamer op een beteren voet wierd geregeld en meer aan het doel van derzelver instelling zou beantwoorden; en bovenal dat orde, regelmatigheid en openbaarheid in 's lands Financien zouden worden ingevoerd. Sommige leden verklaarden, dat zij alle schuldvermeerdering zouden afslaan, zoo lang hen deze waarborgen niet gegeven werden. Andere leden voegden er bij, dat de ondervinding de noodzakelijkheid van de invoering der ministeriele verantwoordelijkheid had doen zien, en dat, bij het bestaan derzelve hier te lande, geene zins die irregulariteiten, plaats zouden kunnen hebben, die zij thans betreurde. Eenige alle verklaarden zich bereid, om voor b. v. zes maanden in de behoeften der schatkist te voorzien, doch voor alle groote financiele operatiën, die in het vervolg werken of lasten op de toekomst leggen konden, deinsden zij voor het oogenblik terug.

De heer *van Welderen Rengers* verlangde de landbegrooting met vier millioen verminderd te zien. Hij verklaarde het, luide dat hij altijd vertrouwen geschonken heeft aan de beloften der Regering, maar dat het van achteren gebleken is, dat zij dit vertrouwen minder verdiende.

(Het vervolg der beraadslagingen zullen wij in ons nommer van morgen mededeelen. De discussie is niet afgeloopen, de voortzetting daarvan werd op heden morgen bepaald.)

— Uit het verslag door de centrale afdeeling omtrent de begrootingswetten gisteren uitgebragt, is hoofdzakelijk het volgende gebleken:

De *eerste Afdeeling* is eenparig van oordeel geweest, dat in geen opzigt hoegenaamd gevolg is gegeven aan het algemeen verlangen tot volledigheid, vereenvoudiging en vermindering. En groot schijnt dit meer bijzonder op het dept. van oorlog en de pensioenen, in het detail op zoo vele aangeduide bijzonderheden. Het heeft de aandacht van de Afd. in hooge mate tot zich getrokken, dat er in de antwoorden met geen woord is gewaagd van eene spoedige wijziging der Grondwet, terwijl men zoodanige wijziging niet alleen zonder uitstel wenscht uitgevoerd te zien, maar (gelijk de meeste leden der Afd. te kennen gaven) zwarigheid zou maken, om, in afwachting van een daartoe betrekkelijk voorstel, eene begrooting voor een geheel jaar goed te keuren.

De *tweede Afd.* is algemeen van denkbeeld geweest, dat in den tegenwoordigen stand der zaak, het weinig vrucht zou geven, om thans weder te treden in verdediging van vroegere gemaakte aanmerkingen en wederlegging van daartegen door de regering ingebragte bedenkingen; maar dat die stand een medebrengt dat de verdere behandeling van de openbare discussie en stemming worde overgelaten; verscheiden leden merkten dus slechts in het algemeen aan, dat zij met genoegen in vele antwoorden der Regering *het doel* hadden opgemerkt, om wezenlijk en op eene overtuigende wijze de door de Staten-Generaal verlangde inlichting te geven, doch dat zij, hoezeer dit gaarne erkennende, tevens moeten betuigen door dezelve niet van het gevoelen te zijn teruggebragt, dat er in de huishouding van staat die zuinigheid en spaarzaamheid wordt bespeurd, die ten allen tijde, maar voornamelijk in de tegenwoordige oogenblikken een zoo dringende pligt voor de regering is. Zij missen die vooral in de geheele inrigting van het bestuur, in het verleenen van pensioenen, en vooral in den zoo kostbaren staat van oorlog. Eenige leden zich vereenigende met deze beschouwingen, vonden in de regerings-antwoorden te vele verschuivingen en bloote beloften; veel is geheel onvoldoende, veel geheel niet beantwoord. Ook deze leden merkten het stilzwijgen nopens de herziening der Grondwet op, waarbij dan betere waarborg voor de toekomst kon verkregen worden, en het geantwoordde omtrent de Rekenkamer, in welke, ware zij behoorlijk geattribueerd, reeds nu vele guarantie zou te vinden zijn. Doch thans drongen deze leden nogmaals aan op geheele openlegging van 's Rijks schulden en geldelijke verpligtingen; enzoort gewone middelen gaan te zeer de uitgaven te boven.

De *derde Afd.* zag met genoegen dat overwegingen zullen worden begonnen, tot zamenstelling van nadere wettelijke bepalingen voor de Algemeene Rekenkamer. Men wenschte hierin eenen volledigen waarborg te zullen vinden, dat geene uitgaven buiten toestemming van de Staten-Generaal, voortaan zullen worden gecontroleerd. Dat het instellen van twee Prov. Hoven in Holland met de bestaande Grondwet zou strijden, werd niet betwist: juist uit overweging hiervan, werd thans dit verlangen door de derde afd. geopenbaard; omdat de ophanden zijnde herziening der Grondwet de gelegenheid aanbiedt, om het eenige bezwaar, hetwelk tegen het voldoen aan dat verlangen kan worden aangevoerd, uit den weg te ruimen. De afd. maakte nog vele bedenkingen nopens oorlog, de pensioenen enz, en vele leden vonden geene vrijheid de begrooting aan te nemen.

De *vierde Afd.*, de opgemelde aanmerkingen deelende, meende dat onze uitgaven voor oorlog altijd beneden de 11 mill. moeten blijven. Zij verlangde ook inlichtingen nopens den arbeid der financiele commissie. Eindelijk gevoelden eenige leden dezer afd. zich genoopt te herhalen, dat de vervulling der belofte bij de openingsrede gedaan, met betrekking tot de herziening der Grondwet, met aandrang door hen en voor alle beraadslagingen over de finantiele regeling der huishouding voor 1840 wordt verlangd; en zij aarzelden niet hierbij te voegen, dat, zal de herziening op eene doelmatige wijze worden ondernomen, zij zal moeten aanvangen met het onderzoek en de beslissing dier questien, welke de Staten-Generaal in Febr. 1831 beloofd hebben met kalmte en naauwkeurigheid te zullen onderzoeken.

In de *vijfde* Afd. [illegible] een lager cijfer van uitgaven verklaard. Vele leden hechten hare eigene waarde aan het geopperde denkbeeld tot daarstelling van een provisioneel crediet voor 6 maanden, ten einde intusschen de Grondwet te herzien. Een lid verklaarde zich tegen alle subsidie, behoudens zoodanig crediet, zoo lang de grondwet niet zou gereed zijn.

Wat de voordragt nopens de middelen betreft, de *eerste* Afd. dringt aan op de herziening der wet op de in- en uitgaande regten, met speciale toepassing op de W. I. producten, en als een gevolg der erkende behoefte, om in de ongelijkheid te voorzien, welke ten nadeele dezer kolonien bestaat.

De *tweede* Afd. heeft met leedwezen gezien het gestadig nittal, waaraan de herziening van alle belastingwetten, als personeel, patenten, registratie, suiker enz., blijft onderworpen, bijzonder dit laatste.

Eveneens komt zij nogmaals op heer op vroeger gevoelen terug, dat er eene al te scherpe uitvoering en overdrijving van zoo vele belastingwetten plaats grijpt.

De *derde* Afd. vindt de jagtwet strijdig met het Burg. Wetboek.

De *vierde* Afd. deelt in de bedenkingen nopens den accijns op de suiker.

— Blijkens een berigt van den opper-kamerheer, graaf *van Bijlandt*, heeft het hof den rouw voor vier weken aangenomen, wegens het overlijden van koning *Frederik VI* van Denemarken.

— De gewezen garnizoens-predikanten *P. van Exter* en *H. van Idsinga*, zijn met 1 Januarij aanstaande verklaard *emeriti salvo honore*, onder toelegging van een jaarlijksch pensioen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 *December*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51⅞, 52, 51⅜; ditto 2 pCt. 98½, ⅝; Kansb. 23 dert. zest., ⅜; Am.-Syndik. 4½ pCt. 92½; Handelm. 166¼, 165¾; O. Indie 5 pCt. 93¾; Ard. 22 zeven zest.; Coupons 16⅝; oude Russen 104½; Roebels 67¼; Columb. 17⅛.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.